

Umilirea celor umili

Școala generală Nicolae Dutescu se află pe fundul unei depresiuni, la capătul unei străduțe de un kilometru coborînd în pantă, străjuită de case și vile boierești vechi de o sută de ani, cu două și trei etaje – ziduri împinzite de iederă și viță sălbatică, terase umbrite de brazi și frunzișuri de platani seculari, cu trunchiuri pătate de hărți de coajă gri-verzului, curți cu pajiști și fundături cotropite de buruieni viguroase, boscheți tunși în chip de gard viu, bănci și mese de lemn geluit, chioșcuri cu streșini traforate și pereți din rețele de șipci încrucișate. Nemișcarea susținută de uguitul guguștiucilor e animată în răstimpuri de figura fosilizată-străvezie a vreunei bătrîne scuturînd o cîrpă de praf peste un pervaz de fereastră. Zgomotul traficului supraaglomerat de mașini din centrul orașului, aflat la mai puțin de doi kilometri depărtare, ajunge aici estompat, iar după lasarea serii dispare definitiv, ca și cum casele boierești dimpreună cu școala coboară sub pămînt, într-un gol al zbuciumului vremurilor.

Brîndușa auzise de la doamna directoare Georgeta Ciochină, care auzise la rîndu-i de la un profesor ieșit de mult la pensie, cine fusese de fapt acest Nicolae Dutescu. Cică un învățător activ prin anii cincizeci, într-o comună limitrofă a Piteștiului, se spune că de felul lui cam nevropat: bătea copiii de-i zvînta, posedat se pare de un har pedagogic sărit din normă, grație căruia s-a ales cu titlul de

învățător emerit, ajungînd un soi de personalitate anonimă a învățămîntului românesc, cu numele pe firma școlii unde-și făcea de-acum veacul Diavolul în ture de zi și de noapte de cîte douăsprezece ore.

Prima jumătate a zilei trecea repede, cu zarva copiilor cărora le împărțea dreptatea cînd joaca lor în curte dădea semne că s-ar transforma în încăierare, cu comisioane de tot felul pentru profesori, după care umbla neobosit, harnic, umil, fiind bine văzut și ca protejat, cunoștință sau rudă a doamnei directoare tinere. Brîndușa-i cel mai tînăr cadru didactic din școală, iar cel mai bătrîn e chiar doamna directoare plină Georgeta Ciochină, sărită bine de vîrsta pensionării, dar nu se lasă. Bune camarade de bîrfă și sporovăială generatoare de strategii pentru bunul mers al treburilor în școală, cele două directoare împart și ele dreptatea elevilor și deopotrivă profesorilor și salariaților Serviciului administrativ. O familie numeroasă și la o adică armonioasă, în care Robert nimerise ca-n sînul lui Avraam, după o primăvară și-o vară de cerșit în fața bisericilor și autogărilor din patru orașe, de căutat și mîncat din gunoaie, concomitent cu căutatul zadarnic al unei slujbe.

În serile și nopțile petrecute singur în toată școala, cu porțile și ușile încuiate, își trăgea sufletul prin Secretariat sau oficiul unde avea un pat pliant moștenit de la predecesorul său, despre care auzise că se îndurase să iasă la pensie după mai bine de patruzeci de ani petrecuți în post. Povestea asta parcă ar fi dat să răscolească în el năzuința după o astfel de împlinire, un dar și pînă la urmă o răsplată a sorții, tîrzie dar cu atît mai meritată: să facă umbră pămîntului cu folos cincisprezece sau douăzeci de ani de-acum încolo, coborînd și urcînd străduța cu case boierești, bîntuind pe culoarele și etajele școlii Nicolae Dudescu, prin săli de clasă, oficii călduroase, grupuri sanitare curate, dintre

care unele cu dușuri și apă caldă la orice oră din zi și din noapte.

Nici că s-ar fi putut mai bine. Se aranjase, se pusese la adăpost, pe viață ar fi putut spune, Miron chiar îl fericea, deși lui unul nu i-ar fi suris așa ceva. N-ar fi fost tentat să facă pe gardianul, decît poate la Penitenciarul Frăsineni, pentru un salariu de cinspe-douăzeci de milioane. În niciun caz să mucezească-n școală cu șase milioane pe lună, mă rog, pînă una alta tot e bine că-i iei. Îi iei, nu-i dai. Vară-iarnă, îți intră lună de lună și uite că Diavolul a scăpat nu doar de frigul de-acasă, dar și de frigul de pe șantier, care fusese gata să-l bage-n pămînt iarna trecută și lasă, lasă, așa să ne-ajute, ți-am spus io că Dumnezeu ține cu ăștia ca noi, nu ne lasă să ne omoare spurcații cu foamea și frigu', cu mizeriile care le bagă-n mîncare și băutură și otrăvește aeru' cu ele...

Miron se pusese și el la adăpost. Se pripășise pe lîngă un tip cu dare de mîină, un soi de celebritate locală cu un nume de scenă de toată bafta: Elvis din Frăsineni. Apăruseră cîteva reportaje despre el în *Foaia argeșeană pentru minte și cuget*. Tot județul știa că are-n pregătire un repertoriu cu piesele de rezistență ale idolului său, cu care va participa la concursul din Las Vegas alături de alte clone ale regelui rock 'n' roll-ului. Pînă atunci însă, a apărut la televiziunea națională într-un festival-concurs alături de alți elviși perciunați, în costume strîmte-evazate cu gulere înalte, placate cu strasuri și cristale Swarowski, din douăzeci și una de localități: Elvis din Moreni, din Turda, Ciorogîrla, Vadu Oii, Grădiștea și tot așa. Cîștigătorul concursului și al sumei de o sută de milioane a fost nimeni altul decît Elvis din Frăsineni. El are trei magazine în Frăsineni, vezi bine, Diavole, cum ban la ban trage și păduche la păduche, în afară că-și sărbătorii victoria începînd o construcție în cîmp, lîngă șosea, la trei kilometri de Penitenciar; Miron săpa

de zor la fundație, în timp ce patronul lui declara pentru *Foaia argeșeană* că va ridica un local-club-discotecă în memoria magnificului Elvis Presley, care local va face din el cel mai bogat și celebru om din Frăsineini... Un mare noroc pe capul lui Miron, iar Robert la rîndu-i n-avea decît să recunoască: Miron îi purtase noroc punîndu-l în legătură cu Lențica, cînd căscase gura la una din fetele ei cu nume de flori. Penultima, da, singura măritată, care numai bine că se potrivește pentru Robert, să pice pe sufletul lui cu tot cu minunea asta de serviciu. Floricica Lențicăi îl căuta noaptea în școală pe iubitul ei Diavolul, plină de rîvnă în a-i dovedi că mesajul ei nu fusese vorbă-n vînt. Te iubesc-te iubesc-te iubesc și el tresărind la auzul bățăilor în geamul oficiului, sîngele lui bătrîn iuțindu-se, preluînd din zbor nerăbdarea acelor bățăi. Îl asalta cu trupul ei de pisică maidaneză, cu șolduri înguste și sîni cît pumnul, părînd să-și revendice dreptul la o feminitate îndelung reprimată, opresată, călcată pur și simplu-n picioare de un soț care o ignoră, mă rog, o poveste de găsit pe toate drumurile, care ei i se potrivește și o motivează, în afară că uneori îl duce pe Robert cu gîndul la familia lui, căreia uite că-i asigură tainul supraviețuirii prin pasiunea neostoită a floricicăi. Totuși problemele familiei Susanu, deși de altă natură, nu pot fi ignorate, chiar dacă lui Robert îi e greu să accepte, se cam îndoiește că există și astfel de probleme. Să ai tot ce-ți trebuie, dar să te dai de ceasul morții că te mîncă. Totodată însă, nici nu-i dă mîna să se îndoiască prea tare, fiindcă de rezolvarea problemelor Brîndușei, ale familiei Susanu, atîrnă la o adică rezolvarea problemelor familiei lui. Ce-i pica de la Brîndușa ar însemna cam încă un salariu și jumătate peste salariul de gardian, pentru care nu-l costă chiar nimic să se încarce cu spovedania și confesiunea Brîndușei: o horă a răului, da, în care s-a prins

cu bărbatu-său. Laurian nu s-a mai atins de ea de ani de zile și Diavolul minunându-se, păi e tinerel Laurian al tău și ea confirmînd că-i în floarea vîrstei, de treizeci și opt de ani abia, dar vîrsta chiar nu mai contează. Pe lîngă că-i bețiv și curvar, Laurian n-a simțit niciodată nimic pentru ea. O spune oftînd din toți rărunchii, cutreierată de aceiași fiori care au îndemnat-o să-i trimită mesajul acela neverosimil, dar întemeiat, floricea mea, cît te iubesc, cît te iubesc... Sincer Diavolul, asta fiind la o adică crucea lui, blestemul și boala de care nu se va lecu în veci: io te-am iubit cu disperare tu mi-ai făcut zilele-amare! Nu e însă mai puțin adevărat că ea l-a iubit și pe Laurian. A fost doar primul bărbat din viața ei. Laurian a dezvirginat-o pe cînd avea șaisprezece ani, i-a făcut doi copii minunați și nu s-a îndurat să divorțeze de el, deși ar putea să numere pe degete de cîte ori a regulat-o de cînd sînt împreună. Astfel se deapănă confesiunea Brîndușei făcută Diavolului și să nu care cumva să-și închipuie că ea n-ar ști ce-s alea greutăți și lipsuri, sărăcie; a avut parte din plin și-n primii ani de căsnicie și la maică-sa acasă, la Mohaci, unde a copilărit la coada vacii, cum se spune, la munca cîmpului și la munca de jos. Așa au trăit și trăiesc toți ai ei și nici Laurian nu-i dintr-o familie cu posibilități; și el, cum îi place să-și spună poetizînd, copil al durerii, copil sărac și sceptic al plebei proletare din Epoca de aur. Să nu cumva să creadă Robert că l-a căcat mă-sa așa cum îl vede, în pricopseală. Adevărul e c-a avut noroc, dar și o sclipire care i-a schimbat viața, schimbîndu-i-o totodată și pe a ei. De vreo zece ani doar, lor a început să le meargă tot mai bine, atît de bine încît ea una, în pofida dezastrului căsniciei, ar prefera să moară decît să se întoarcă vreodată de unde a plecat, la sărăcia din copilărie și din prima tinerețe.

Ținu să-i spună că, pe lângă tarele și metehnele care i-au mâncat viața, Laurian are și niște merite, fiind un poet talentat la vremea lui și în prezent un om de presă de excepție, extrem de harnic, cu simțul datoriei în sînge, calități care n-ar fi însemnat nimic însă, dacă n-ar fi avut norocul să se asocieze cu omul potrivit. Nu-i nici un secret, da, un fost locotenent de miliție și fost securist, mason și om de afaceri care i-a pus în mîină banii pentru *Foia argeșeană pentru minte și cuget* – o invenție extrem de lucrativă, pusă-n funcțiune la șapte ani de la revoluție, cînd piața presei, invadată de publicații de tot felul, restricționase deja drastic posibilitățile de investiție în domeniu. În astfel de împrejurări nefavorabile, Laurian a dat lovitura cu *Foia* lui, făcîndu-și loc totodată în elita politico-administrativă a județului. Treptat au crescut cîștigurile și totodată și cheltuielile familiei Susanu. Pe lângă apartamentul cu patru camere din centrul Piteștiului, evaluat în momentul de față pe piața imobiliară la o sută de mii de euro, un teren de cinci mii de metri pătrați în zona Rucăr-Bran, pe care au început construcția unei vile, un Land Rover 4x4 ultimul tip, un Audi A4 și BMW-ul personal al Brîndușei, cumpărat anul trecut cu treizeci de mii de euro, iar în rest vacanțe și excursii de zeci de mii de euro prin toată lumea, de care să se bucure mai ales copiii, să nu cunoască strîmtoarea sărăciei prin care și părinții lor au trecut, dînd desigur cu sare-n urmă pentru a onora o poziție socială greu de închipuit pentru unul ca Robert, de necomparat totuși, ține Brîndușa să-i atragă atenția, cu al unor baroni locali din județ, cu care Laurian se întîmplă să aibă de-a face în virtutea statutului său de comentator și uneori arbitru al jocurilor politice pe bani grei. Brîndușa știe că bărbatu-său reușește adesea să influențeze cît de cît jocurile acelea, favorizînd unele grupări politice în detrimentul altora, iar de aici ies niște bani.